

D-Day.

Door Hans Nieuwenhuijsen

Op 6 juni '44, onderweg van mijn Willemsparkschool naar huis voor de lunch, moest ik bij het Van Heutz-monument (*Noot: Nu het monument Nederland-Indië*) plotseling stoppen voor een fietser toen ik wilde oversteken. Ik keek de onverlaat aan, en wat zag ik: het was mijn vader! Hij wilde zijn zoontje graag persoonlijk vertellen dat in de vroege morgen de geallieerde legers waren geland bij de kust van Normandië.

Verzoek regering

Twee dagen later kwam er een verzoek van de regering in Londen om één coördinerend platform van het gehele verzet nu de bevrijding naderde. Het verzoek was gericht aan het Nationaal Comité van Verzet.

Voorstelbaar zorgde dit bericht aan het NC voor grote beroering bij de rest van het verzet: vooral bij het Vaderlands Comité, een verband van vooroorlogse politici die al vier jaar met elkaar overlegden hoe Nederland na de bezetting bestuurd moest worden, maar zich van praktisch verzet afzijdig hielden. Hun leider was Willem Drees, de latere minister-president.

De eerste en tevens laatste bijeenkomst van de Grote Adviescommissie van de Illegaliteit, met ruim honderd vertegenwoordigers van uiteenlopende verzetsgroepen, werd een soort Poolse landdag. Nadat iedereen zijn zegje had gedaan, werd in de middag van 3 juli 1944 besloten dat er een coördinerende topgroep van 5 man moest komen die de weinig bedreigende naam van Contact Commissie (CC) kreeg.

Naast de voorzitter Drees en een afgezant van de Ordedienst (Mr. C J.,F Caljé) moest er een vertegenwoordiger van politiek links (de socialisten), een van rechts (de gelovigen) en een van het midden (de liberalen) worden verkozen. Deze laatste, Lambertus Neher, was al eerder een belangrijke voorman bij het Nationaal Comité van Verzet.

Secretaris Frits Nieuwenhuijsen

Voor de Contact Commissie werd ook nog een secretaris benoemd. Hiervoor werd mijn vader Frits Nieuwenhuijsen gekozen. De vergaderingen van de CC vonden plaats op zijn kantoor bij de Hollandse Sociëteit op de Herengracht 475. (onder de codenaam 'Tariefcommissie' of kortweg 'Tar-com'.

Voor verdere vormgeving en uitvoering van de intenties van de Contactcommissie werden daarna het Landelijk Werkcomité (LWC) en een Amsterdams Werkcomité (AWC) opgericht. Ook voor het LWC en het AWC werd Frits als secretaris gekozen. Uit oogpunt van coördinatie een voor de hand liggende constructie. .

Coalitie Delta

In maart '44 was er reeds op verzoek van de regering in Londen met veel moeite een coalitie Delta gevormd, een driehoeksverband tussen de drie militante organisaties die tijdelijk het gezag wilden overnemen als de bevrijding naderde: de Ordedienst, de Landelijke knokploegen (LKP) van de LO en de socialistische Raad van Verzet. Het Militair Contact (MC) van militante communisten werd hier bewust buiten gelaten, omdat ze verdacht werden van revolutionaire intenties.

Op het moment dat de geallieerde legers de grens van ons land bereikten zou het centrale commandocentrum Delta C een cruciale rol spelen in de onderlinge communicatie van het verzet.